

Voorzitter,

De ChristenUnie wil blijven werken aan een duurzame leefomgeving. Een omgeving waarin we aan veiligheid concreet invulling geven. Waar we zorg kunnen bieden aan kwetsbare inwoners. Waarbij we alle burgers serieus nemen.

Dit is onze kernboodschap! En tegelijk ons antwoord op de belangrijke vraag die het college stelt in deze Perspectiefnota: **Waar willen we als gemeente Dalfsen naar toe?**

We werken de vier onderdelen van onze kernboodschap hierna verder uit.

Allereerst duurzaamheid. Als rentmeesters op een verantwoorde wijze omgaan met de door God gegeven aarde; ook voor volgende generaties. Gelukkig lijkt meer dan ooit het maatschappelijk besef aanwezig dat veranderingen op het gebied van energieverbruik en – opwekking onvermijdelijk zijn.

We hebben hier het afgelopen jaar meerdere malen en intensief over gesproken in de raad. Met elkaar hebben we richting gekozen en ambities vastgesteld. Het is niet langer vrijblijvend en zeker geen hobby. Daarom vinden we dat dit onderwerp bij de prio 1 onderwerpen moet staan. Het college is hierin helaas veel voorzichtiger. Waarom? Hebben we elkaar dan niet goed begrepen? Niet alles hoeft veel geld te kosten. Samen optrekken met de vijf duurzame dorpen en met hun inwoners en bedrijven moet een praktische vanzelfsprekend worden en niet beperkt blijven tot de beleidsnota.

Verder op zoek gaan naar de juiste energiemix: besparend en groen opwekkend. Concreet en passend.

Vervolgens veiligheid. Een belangrijk thema in een wereld vol geweld, aanslagen, ongelukken en “asociale” media. Maar lokaal speelt dit thema ook heel concreet. Drie voorbeelden.

Fietsveiligheid kan - of beter gezegd - *moet* in onze gemeente verbeteren. Dat heeft de raad ook aangegeven. Nu lijkt het te wankelen in deze Perspectiefnota. Met toenemend fietsgebruik, stimulering hiervan (in relatie met duurzaamheid) en ontwikkelingen op het gebied van de e-bike is er wat ons betreft ruimte om aan de slag te gaan. Met zo'n 1 ½ miljoen Euro besparing op het plan Jaglusterallee (om 'm veilig te houden) is er voor jaren ruimte toch? Dalfsen moet (weer) de meest fietsvriendelijke gemeente worden. Ook veiligheid is een prio 1 onderwerp. We verwachten van het college in de begroting een daadkrachtiger en meer doordachte benadering.

Hoe staat het met de effectiviteit van de politie in plattelandsgebieden?¹ Landelijk zijn er onevenwichtigheden in bezetting geconstateerd. Voor Overijssel wordt er nog een analyse uitgevoerd. Hoe staan we er in Dalfsen voor? Wat zijn de ervaringen en feiten van onze wijkagenten? Zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden goed verdeeld of moeten we de oproep om meer bevoegdheden voor de burgemeester ondersteunen?

Onder veiligheid valt ook privacy en dataveiligheid. Zoals vorige week ook aangegeven in het accountantrapport ligt hier zelfs een verbinding naar het sociaal domein. Zorgmijders of beter gezegd gemeentelijke-zorg-mijders komen blijkbaar voor. Het delen van privacy-gevoelige informatie met de gemeente op dit terrein ligt zeer gevoelig. Gelukkig wordt dit onderwerp benoemd. Ook hiervan verwachten we in de begroting een nadere uitwerking.

En zorg in het sociale domein: Hoewel de rapportages van het college en de ombudscommissie geen alarmsignalen bevatten blijft er wel wat knagen. “We doen het met het geld dat we er voor krijgen” is het motto. Dat is tot nu toe geïnterpreteerd als een bovengrens. Feitelijk doen we het al jaren voor aanzienlijk minder geld. Is dit laatste terecht en hoe gaat dit de komende jaren?

Wij stellen voor om explicieter onderzoek te doen naar de effectiviteit van de zorg en de markante verschillen met andere gemeenten. Als de vragen² naar huidige effectiviteit zijn beantwoord kun je ook beter beoordelen of er voldoende en juiste zorg is verleend en wat er voor de toekomst (denk aan de transformatie) nodig is. Neem hierbij ook de opbrengsten mee van de werkconferentie sociaal domein om de effecten van de verleende zorg goed te beoordelen en de geconstateerde knelpunten voortvarend aanpakken. Inhoudelijk en financieel.

We stellen voor om de reserve sociaal domein (nu nog eindig per 2020) uit te breiden met een egaliseringsfunctie voor de jeugdzorg. Ook incidentele hoge kosten voor jeugdzorg moet je zonder directe exploitatieeffecten royaal kunnen dragen. Hiermee krijgt deze reserve een permanent karakter. Een nadere uitwerking hiervan zien we graag van het college tegemoet.

We zijn positief verrast door de inzet van een strategisch plan voor de transitie. Vorig jaar kregen we nog een sterke afwijzing van het college op ons voorstel. Nu een prominente plek in programma 7. Mooie binnenkomer van de nieuwe wethouder. Een breed strategisch plan:

¹ <http://www.destentor.nl/noordoostpolder/alarmerend-rapport-politie-van-platteland-verdwenen~afe5ff8a/>

² Mogelijke vragen: A. Is de afgesproken zorg geleverd? (zie ook accountantrapport). B. Is de zorg naar tevredenheid geleverd en C. Als zorg niet is toegekend, is hiervoor begrip en D. Zijn de effecten van niet verlenen van zorg op termijn acceptabel? E. In welke mate is er sprake van zorgmijding?

Extern georiënteerd en intern vertaald. We verwachten dat niet alleen de financiële maar ook – en we noemen dit met nadruk - de inhoudelijke meetlat wordt gehanteerd.

Het vierde onderwerp: De ontwikkeling van deze drie voorgaande onderwerpen rust op een goede invulling van **lokale democratie**. Het gemeentebestuur heeft bij wet verantwoordelijkheden en bevoegdheden gekregen. Tegelijk vinden we het belangrijk dat er bij inwoners en bedrijven het gevoel of nog beter de overtuiging is dat we er voor hen zijn. We merken dat niet-tevreden burgers hard aan de bel kunnen trekken of sneller in juridische termen denken. Ook de publieke opinie is tegenwoordig snel beïnvloed. Dat heeft effecten op individuele personen en op het imago van de gemeente. De achterliggende vraag die we belangrijk vinden is: “hoe komt dit?”

Het valt onze fractie op dat de wijze van informatieverstrekking, communicatie of participatie vrijwel maandelijks een onderwerp is dat in commissie of raad wordt benoemd. De ene keer scherper dan de andere keer, maar telkens blijken er redenen te zijn tot kritische opmerkingen. We zeggen niet dat het eenvoudig is, maar het lijkt wel als of er sprake is van gemak, ondeskundigheid, onderschatting, onwil en / of slordigheid. De komende jaren staan we ook nog eens voor de implementatie van de omgevingswet waarin de interactie met inwoners en bedrijven een belangrijk aspect is. De eerder genoemde “C-factor” van het college komt niet vanzelf. Dit thema verdient echt meer aandacht dan nu wordt voorgesteld en staat misschien wel hoger dan jongerenparticipatie. Deze laatste kan op de hoofdstroom meeliften.

Deze kernboodschap met vier invalshoeken gaat verder dan het antwoord van het college. We hopen dat het meer richting geeft dan het in paragraaf 2.1 verwoorde antwoord. Dat antwoord heeft een sterk “kijk eens wat ons overkomt” karakter. Het leest niet als een visie.

Het financiële perspectief.

- Eerst een zwaar punt: de taakstelling om € 1.000.000 structurele ruimte te vinden. Net met de stofkam door de structurele posten gegaan en dan nog dit bedrag vinden. Zoals gezegd heeft het college in essentie hiervoor één concrete invulling gegeven en dat is efficiënter werken. Een goed streven, maar ook realistisch? Overstijgt dit niet de verwachtingen van lean werken? Wat ziet het college als reële mogelijkheden (inhoud en bedragen) ?
- We lijken enigszins achter de feiten aan te lopen. Niet in maart, niet in juni, maar nu pas in november een moment van **integrale afweging**. Het voelt niet als een beheerst proces. We willen niet pas bij de begroting geconfronteerd worden met de uitkomsten zonder verdere betrokkenheid van de raad. Welke maatregelen zijn genomen en zijn deze voldoende voor invullen van deze planning?
- Ook de interactie met de bestuursrapportage leest niet gemakkelijk. De ene tabel omvat wel 2017 en de volgende weer niet. Het aanduiden van structurele en incidentele saldi helpt ook niet echt. Er is moeilijk grip op de cijfers te krijgen. In par 2.1 wordt gesteld dat door onvolkomenheden en achterstallig onderhoud de financiële ruimte geheel is opgeslokt. Vervolgens blijkt in par 3.3 dat er nog een structureel overschot is. Hoe kan dit?

- Zijn alle beheerverrassingen er nu echt uit? Telkens blijkt dat beheer niet gezien of voorzien is en komt er plotseling weer een claim. Zie b.v. ook situatie paspoorten, openbare ruimte, civiele kunstwerken. Is deze laatste post nu 0 of geen prio 1 meer?
- Wil je als gemeente je taken adequaat uitvoeren dan vraagt dit voldoende personeel met goede kwaliteit. Het is juist dit onderwerp dat een verwarrend beeld geeft. Begin dit jaar ruim een kwart miljoen aan personeelsuitbreiding geakkordeerd in het sociale domein. Daar ligt (lag) volgens het college de noodzaak. In deze Perspectiefnota komt er met de op prioriteit 1 gezette apparaatskosten, personele knelpunten en het nieuwe werken nog eens een half miljoen Euro structureel bij. En tevens nog incidenteel budget voor 2017. Dit is niet wat we verwacht hadden.
Bovendien wordt de verwarring nog groter gemaakt door bij de voorgestelde taakstelling van 1 miljoen Euro de efficiency in de uitvoering als enige echte besparingsoptie te noemen. Gecombineerd met de gestelde vragen bij de jaarrekening mbt inzet van personeel stellen we voor om eerst een goede analyse te maken wat ons nu de komende jaren te wachten staat. Hierin kan tevens de oriëntatie op regionale samenwerking worden meegenomen.
- Omdat de reserve afvalstoffenheffing op korte termijn leeg is verwachten we op zeer korte termijn een voorstel van het college op deze heffing: wat is er inhoudelijk gaande, wat zijn de ontwikkelingen als we zo succesvol doorgaan en wat betekent dit voor kostendekkende tarieven?
- Een gemeente met torenhoge ambities en tegelijk de laagste belastingdruk. Gaat dit samen?

Afsluiting

Ik sluit deze beschouwingen af. De fractie van de ChristenUnie heeft u een viertal onderwerpen aangegeven die ons inziens een hoge prioriteit hebben: duurzaamheid, veiligheid, zorg en interactie met inwoners. Dit heeft effecten op de plaatjes en lijstjes die in de Perspectiefnota zijn gepresenteerd. Verder hebben we aangedrongen op onderzoeken naar de effectiviteit van zorgverlening en het personele toekomstplaatje van de gemeente. Tenslotte blijven er vragen over de procesgang om in november een sluitende meerjarenbegroting te krijgen. De PM posten en taakstellingen moeten echt concreet worden. Al met al geen eenvoudige opgave.

De fractie van de ChristenUnie vindt haar inspiratie in de bijbel, ook voor ons politiek handelen in deze raad. De profeet Micha geeft dit op een prachtige wijze weer als hij schrijft: Wees eerlijk, rechtvaardig en trouw. En denk niet alleen aan jezelf, maar leef dicht bij God.³ Gelukkig weten we ons hierbij afhankelijk van diezelfde God. Zijn zegen en wijsheid wensen we inwoners, college en ambtenaren en allen hier in de raad van harte toe.

De fractie van de ChristenUnie
Rietje Lassche, Anne Nijburg en Luco Nijkamp

³ Micha 6:8 uit Bijbel in Gewone Taal (BGT)